МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та аудиту

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: "Податковий аудит іноземних корпорацій, зокрема, Google LLC"

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня
ІІ курсу, групи ОМА-23-1 ,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Державний аудит; судово-економічна експертиза у фінансових розслідуваннях»

підпис здобувача вищої освіти

Михальчук Д.В
Прізвище, ім'я, по-батькові

Науковий керівник

підпис

ПІБ, науковий ступінь, вчене звання

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

Лісовий А.В., д.е.н., професор

Допущено до захисту рішенням кафедри
протокол від «28» 01 2025 № 2

Завідувач кафедри

підпис

Лісовий А.В., д.е.н., професор

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 8 28.01 2025 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 28.01.25 _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 61/D/3 07.02 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Лавренкова У. М.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Члени комісії:

_____ Лісовий А.В.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

_____ Панасюк О.В.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

_____ Савченко А.М.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, ПІБ
ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ НАУКОВИМ КЕРІВНИКОМ				
1. Зміст роботи (наукова і практична значимість роботи, її наукова новизна, глибина дослідження, здатність екстраполяції теоретичних висновків до практичних ситуацій, наявність сильних і слабких сторін, логічність та послідовність викладення матеріалу тощо)	від 0 до 30	15		
2. Рівень підготовки здобувача (володіння професійною термінологією, вміння здійснювати аналіз, приймати рішення, вносити пропозиції тощо)	від 0 до 10	5		
3. Ставлення здобувача до виконаної роботи (дотримання календарного плану, урахування пропозиційі зауважень наукового керівника, оформлення роботи тощо)	від 0 до 10	5		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	25		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 15	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 30	21		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	36		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	61		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
61	D	3	07.02	Лавренкова І.М. Нієвенглівська А.В. Панасенков О.В. Савченко

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	Д	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	ЄХ	2 (незадовільно)

Розділ 1. Теоретичні аспекти податкового аудиту іноземних корпорацій
1.1. Теоретичне обґрунтування податкового аудиту іноземних корпорацій
1.2. Загальна характеристика базового підприємства Google LLC

Розділ 2. Організація та методика проведення податкового аудиту іноземних корпорацій
2.1. Організація обліку та аналізу податкових зобов'язань у корпорації Google LLC

2.2 Методика проведення податкового аудиту іноземних корпорацій.
Розділ 3. Напрями вдосконалення податкового аудиту іноземних корпорацій

ВИСНОВКИ

СПИСОК ЛІТЕРАТРУИ

ВСТУП

Податковий аудит є важливим інструментом забезпечення прозорості діяльності іноземних корпорацій та ефективного адміністрування податків. У

сучасних умовах активної міжнародної економічної діяльності та інтеграції національних економік питання організації та методики проведення податкового аудиту набуває значної ваги. Ретельне вивчення організаційно-методичних аспектів податкового аудиту дозволить підвищити його ефективність та забезпечити дотримання податкового законодавства.

Актуальність теми зумовлена необхідністю адаптації податкового аудиту до умов функціонування іноземних корпорацій, які активно впроваджують інноваційні фінансові практики та здійснюють діяльність у багатьох юрисдикціях. Поглиблене дослідження організаційно-методичних аспектів податкового аудиту сприятиме удосконаленню процесу перевірки фінансової звітності та забезпеченню ефективного податкового контролю.

Метою дослідження є вивчення організаційно-методичних аспектів податкового аудиту іноземних корпорацій для підвищення його ефективності та забезпечення прозорості фінансової діяльності.

Об'єктом дослідження є процес податкового аудиту іноземних корпорацій.

Предметом дослідження є організаційно-методичні аспекти податкового аудиту іноземних корпорацій.

Завдання дослідження

1. Розкрити сутність і значення податкового аудиту у фінансово-економічній діяльності іноземних корпорацій.
2. Проаналізувати нормативно-правову базу проведення податкового аудиту.
3. Вивчити основні етапи організації податкового аудиту іноземних корпорацій.
4. Узагальнити методичні підходи до проведення податкового аудиту.
5. Розробити рекомендації щодо вдосконалення організаційно-методичних аспектів податкового аудиту.

Методи дослідження

1. Теоретичний аналіз – для вивчення наукової літератури, нормативно-правових актів та практичних рекомендацій.

2. Системний підхід – для розгляду податкового аудиту як цілісного процесу.
3. Описовий метод – для аналізу особливостей організації податкового аудиту.
4. Порівняльний аналіз – для дослідження методичних підходів до аудиту в різних країнах.
5. Узагальнення – для формулювання висновків та пропозицій щодо вдосконалення податкового аудиту.

Наукова новизна дослідження полягає у формулюванні нових підходів до вдосконалення методології податкового аудиту, зокрема, в умовах глобалізації економіки та цифровізації фінансових процесів. У роботі запропоновано адаптивну модель організації податкового аудиту іноземних корпорацій, яка враховує специфіку міжнаціональної діяльності та інноваційних фінансових практик.

Практична значимість дослідження полягає в розробці рекомендацій, які можуть бути використані контролюючими органами для підвищення ефективності податкового аудиту. Запропоновані підходи сприятимуть зниженню податкових ризиків, покращенню фінансової прозорості корпорацій та забезпеченню стабільності податкових надходжень до бюджету.

Розділ 1. Теоретичні аспекти податкового аудиту іноземних корпорацій

1.1. Теоретичне обґрунтування податкового аудиту іноземних корпорацій

Податковий аудит є однією з ключових складових системи податкового контролю, яка спрямована на забезпечення дотримання платниками податків вимог чинного податкового законодавства. Це спеціалізована перевірка, яка проводиться з метою оцінки правильності обчислення, сплати та декларування

податків і зборів суб’єктами господарювання, зокрема іноземними корпораціями. Податковий аудит є важливим інструментом для виявлення податкових порушень, мінімізації ризиків податкових втрат і забезпечення прозорості фінансової діяльності суб’єктів господарювання [1].

Основні функції податкового аудиту включають перевірку достовірності та законності фінансової звітності, аналіз правильності застосування податкових ставок і пільг, оцінку відповідності фінансових операцій вимогам законодавства, а також виявлення можливих схем ухилення від оподаткування. Крім того, податковий аудит виконує превентивну функцію, сприяючи підвищенню дисципліни у сфері сплати податків та усвідомленню платниками необхідності дотримання податкового законодавства.

Місце податкового аудиту в системі податкового контролю визначається його спеціалізованим характером і орієнтованістю на глибокий аналіз фінансових і податкових документів суб’єктів господарювання. Він є важливою ланкою між іншими інструментами податкового контролю, такими як моніторинг, аналіз ризиків і камеральні перевірки. Податковий аудит дозволяє фіскальним органам отримати детальну інформацію про фінансову діяльність платників податків, що сприяє формуванню ефективної податкової політики. У випадку з іноземними корпораціями податковий аудит відіграє особливу роль через складність їхньої структури, масштаб діяльності та залучення до міжнародних фінансових потоків, що потребує спеціальних знань і підходів до перевірки. Водночас податковий аудит є важливим механізмом захисту інтересів як держави, так і суб’єктів господарювання. Для держави він слугує інструментом забезпечення повноти сплати податків, що є ключовим джерелом доходів бюджету, а для бізнесу – способом уникнення штрафних санкцій та репутаційних втрат через виявлені порушення. Особливо це актуально для іноземних корпорацій, які часто мають складну багаторівневу структуру, використовують міжнародні податкові угоди та взаємодіють із різними юрисдикціями, де податкове законодавство може суттєво відрізнятися.

З огляду на це, податковий аудит виконує також стратегічну функцію. Він дає змогу державним органам не лише виявляти фактичні порушення, а й аналізувати тенденції в ухиленні від оподаткування, вдосконалювати податкове законодавство та адаптувати його до сучасних викликів, таких як глобалізація економіки та цифровізація бізнесу. Для корпорацій аудит стає засобом самоконтролю та підвищення рівня прозорості своєї діяльності, що сприяє встановленню довіри з боку партнерів, інвесторів та державних органів.

Особливої актуальності податковий аудит набуває у випадку транснаціональних корпорацій, які часто використовують різноманітні інструменти для оптимізації оподаткування, зокрема офшорні юрисдикції, трансфертне ціноутворення та складні фінансові угоди. У таких випадках аудитори повинні володіти високим рівнем професійних знань, включно з розумінням міжнародних податкових стандартів, угод про уникнення подвійного оподаткування та специфіки міжнаціонального бізнесу. Саме тому податковий аудит іноземних корпорацій вимагає комплексного підходу, що включає як аналітичні, так і організаційні аспекти.

Важливо підкреслити, що ефективність податкового аудиту залежить не лише від професійності аудиторів, але й від нормативно-правової бази та наявності сучасних інструментів аналізу даних. Використання автоматизованих систем перевірки, аналітичних платформ і великих даних (Big Data) дозволяє значно підвищити якість аудиторської роботи, зменшити часові витрати та уникнути людського фактору. Для іноземних корпорацій, які оперують великими обсягами інформації, такі технології стають необхідними.

Іноземні корпорації мають ряд особливостей, які визначають специфіку їх податкового аудиту і відрізняють їх від національних суб'єктів господарювання. Основна відмінність полягає в тому, що іноземні корпорації часто функціонують у межах кількох країн, що робить їхню структуру і фінансові операції більш складними. Ці корпорації нерідко використовують міжнародні податкові угоди, трансфертне ціноутворення та інші інструменти, щоб мінімізувати податкові

витрати або оптимізувати фінансові потоки. Такі особливості потребують ретельнішого аналізу їхньої діяльності під час аудиту.

Однією з ключових особливостей є участь іноземних корпорацій у транснаціональних фінансових операціях, які можуть включати численні дочірні компанії, філії або представництва в різних юрисдикціях. Ці операції супроводжуються використанням різних валют, податкових режимів і законодавчих норм, що ускладнює завдання аудиторів. Наприклад, міжнародні фінансові потоки нерідко включають елементи трансфертного ціноутворення, яке передбачає встановлення цін на товари, роботи або послуги між пов'язаними сторонами. Це створює ризики для національних податкових систем, оскільки корпорації можуть використовувати такі механізми для зменшення оподатковуваного прибутку в країнах з високими ставками податку.

Ще однією характерною рисою є наявність у іноземних корпорацій офшорних підрозділів або структур, зареєстрованих у країнах з низьким податковим навантаженням. Офшори часто використовуються для легального зменшення податкових зобов'язань, однак це може створювати потенціал для податкових ухилень. Аудитор у таких випадках повинен не лише перевіряти достовірність фінансової звітності, але й аналізувати законність використання податкових пільг і механізмів оптимізації, передбачених міжнародними угодами. Крім того, іноземні корпорації часто підпадають під дію міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS), які відрізняються від національних стандартів. Це вимагає від аудиторів глибокого розуміння міжнародної практики обліку та фінансової звітності. Водночас такі корпорації можуть зіштовхуватися з проблемами узгодження своїх звітів із вимогами податкових органів окремих країн, що також є об'єктом аудиторського аналізу [2].

Таблиця 1.1.

Особливості іноземних корпорацій у контексті податкового аудиту

№	Особливість	Опис

1	Транснаціональний характер діяльності	Іноземні корпорації функціонують у кількох країнах, що включає різні податкові системи, валюти та регулювання.
2	Використання трансфертного ціноутворення	Установлення цін на товари, послуги чи роботи між пов'язаними сторонами, що може впливати на оподатковуваний прибуток у різних юрисдикціях.
3	Наявність офшорних структур	Реєстрація підрозділів у країнах із низькими податковими ставками для оптимізації податкових зобов’язань.
4	Відповідність міжнародним стандартам фінансової звітності (IFRS)	Використання міжнародних стандартів фінансового обліку, що вимагає від аудиторів знання цих стандартів.
5	Складність фінансових схем	Використання складних механізмів, таких як злиття, поглинання чи реструктуризація, що мають податкові наслідки.
6	Масштаб діяльності	Великі обсяги фінансових операцій та звітності, що потребує автоматизації процесів аудиту та застосування сучасних цифрових інструментів.
7	Ризик податкових ухилень	Можливе використання складних фінансових механізмів для мінімізації податкових зобов’язань, що потребує додаткової уваги з боку аудиторів.

Додатково, іноземні корпорації можуть бути залучені до складних фінансових схем, пов'язаних із злиттями, поглинаннями чи реструктуризацією. Такі операції потребують детального аналізу, оскільки вони часто мають податкові наслідки, які можуть впливати на бюджет країни. У цьому контексті аудитор повинен мати навички аналізу таких процесів і виявлення потенційних ризиків для податкової системи. Відмінністю також є масштаб діяльності іноземних корпорацій, який зазвичай значно перевищує масштаби національних суб’єктів господарювання. Це означає, що вони оперують великими обсягами даних, що вимагає використання сучасних цифрових технологій і автоматизованих систем для ефективного проведення податкового аудиту. До організації податкового аудиту іноземних корпорацій застосовуються різні теоретичні підходи, які спрямовані на забезпечення ефективності, точності та

законності процесу перевірки. Ці підходи ґрунтуються на концепціях системного аналізу, ризик-орієнтованого аудиту, адаптивного управління та нормативно-правової регуляції. Кожен із них має свої особливості та специфіку застосування, залежно від масштабів діяльності корпорації, галузевої приналежності та національного законодавства.

Системний підхід розглядає податковий аудит як комплексний процес, що охоплює всі аспекти діяльності корпорації. Він базується на аналізі всіх компонентів фінансової та податкової звітності, враховуючи їхній взаємозв'язок і вплив на загальну податкову політику компанії. У межах цього підходу податковий аудит включає аналіз не лише фінансових операцій, але й організаційної структури корпорації, особливостей транснаціональних потоків капіталу, застосування податкових пільг та інструментів оптимізації. Системний підхід дозволяє виявляти слабкі місця у системі управління податковими зобов'язаннями корпорації та розробляти рекомендації щодо їх усунення.

Ризик-орієнтований підхід є одним із найсучасніших і широко застосовуваних у практиці податкового аудиту. Його сутність полягає в ідентифікації та оцінці ризиків, пов'язаних із потенційними порушеннями податкового законодавства. Аудитори зосереджуються на тих аспектах діяльності корпорації, які мають найбільший потенціал для маніпуляцій або неправильного тлумачення податкових норм. Це дозволяє ефективно використовувати ресурси, спрямовуючи зусилля на перевірку найбільш критичних зон. Наприклад, особлива увага приділяється трансфертному ціноутворенню, угодам з офшорними юрисдикціями або складним фінансовим операціям.

Адаптивний підхід до організації податкового аудиту передбачає гнучкість і здатність до змін у відповідь на нові виклики, зокрема зміну законодавства, економічної ситуації або специфіки діяльності корпорації. Такий підхід дозволяє аудиторам швидко адаптувати свої методики до нових умов і враховувати унікальні особливості кожної іноземної корпорації. Наприклад, у разі впровадження нових міжнародних стандартів фінансової звітності або змін у

податковій політиці країни, адаптивний підхід забезпечує актуальність аудиторських процедур.

Нормативно-правовий підхід базується на чіткому дотриманні законодавчих норм і міжнародних стандартів, таких як Міжнародні стандарти аудиту (ISA) або Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS). Цей підхід є фундаментом для організації податкового аудиту, оскільки він визначає основні правила, процедури та принципи, якими керуються аудитори під час перевірки. У випадку іноземних корпорацій це також включає врахування двосторонніх податкових угод, норм про уникнення подвійного оподаткування та міжнародних принципів трансфертного ціноутворення.

Крім того, важливим аспектом є використання інформаційних технологій, що підтримують різні підходи до організації податкового аудиту. Системи аналізу даних, автоматизація аудиторських процедур і використання великих даних (Big Data) дозволяють значно підвищити ефективність перевірок, особливо у випадку великих іноземних корпорацій із багаторівневою структурою. Нормативно-правова база та міжнародні стандарти мають фундаментальне значення для організації та проведення податкового аудиту іноземних корпорацій. Вони забезпечують правову основу для визначення процедур, вимог та обов’язків як податкових органів, так і самих корпорацій. Ці регулятивні інструменти впливають на всі аспекти аудиту, починаючи з планування перевірок і закінчуючи складанням висновків [3].

Національне законодавство визначає загальні правила оподаткування, обов’язки платників податків, процедури декларування доходів та сплати податків. Для іноземних корпорацій нормативно-правова база також включає спеціальні положення, що регулюють їхню діяльність у відповідній юрисдикції. Це можуть бути закони, які стосуються трансфертного ціноутворення, оподаткування доходів нерезидентів, митних зборів і особливостей використання податкових пільг. Наприклад, для запобігання ухилення від оподаткування держава може впроваджувати обов’язкову подачу звітів про контрольовані

операції, що вимагає від корпорацій розкривати деталі своїх фінансових угод із пов'язаними сторонами.

Міжнародні стандарти, такі як Міжнародні стандарти аудиту (ISA) та Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS), відіграють ключову роль у забезпеченні уніфікованого підходу до податкового аудиту. Вони встановлюють єдині правила ведення бухгалтерського обліку та аудиторської діяльності, які застосовуються в багатьох країнах світу. Завдяки цим стандартам аудитори мають можливість порівнювати фінансові звіти корпорацій, що працюють у різних юрисдикціях, та забезпечувати прозорість їхньої діяльності. Наприклад, стандарти IFRS вимагають від корпорацій розкривати у фінансових звітах інформацію про всі суттєві фінансові операції, що дозволяє аудиторам перевіряти їх на відповідність податковим вимогам. Міжнародні угоди про уникнення подвійного оподаткування також мають значний вплив на проведення податкового аудиту іноземних корпорацій. Ці угоди регулюють розподіл податкових прав між країнами, де корпорація отримує дохід, і країною її реєстрації. Вони встановлюють правила щодо оподаткування прибутку, дивідендів, процентів та роялті, що допомагає уникнути подвійного оподаткування тих самих доходів. Однак ці угоди іноді можуть використовуватися для агресивної податкової оптимізації, тому аудитори повинні ретельно аналізувати операції корпорацій, щоб запобігти зловживанням [4].

Таблиця 1.2.

Вплив нормативно-правової бази та міжнародних стандартів на податковий аудит іноземних корпорацій

№	Фактор впливу	Опис впливу
1	Національне законодавство	Визначає правила оподаткування, зокрема спеціальні положення для діяльності іноземних корпорацій у відповідній юрисдикції.
2	Міжнародні стандарти аудиту (ISA)	Забезпечують уніфікований підхід до проведення аудиторських перевірок у різних країнах.

3	Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS)	Регулюють ведення бухгалтерського обліку, що дозволяє забезпечити прозорість фінансової звітності іноземних корпорацій.
4	Угоди про уникнення подвійного оподаткування	Регулюють розподіл податкових прав між юрисдикціями, де корпорація отримує дохід, і країною її реєстрації.
5	Норми про трансфертне ціноутворення	Встановлюють правила визначення цін на операції між пов'язаними сторонами, що знижує ризики маніпуляцій із прибутком.
6	Правила використання цифрових технологій	Регулюють використання сучасних інструментів аналізу даних і захисту інформації в процесі аудиту.

Розвиток цифрових технологій та автоматизація аудиту також регулюються нормативно-правовими актами. Використання сучасних технологій, таких як великі дані (Big Data) та штучний інтелект, дозволяє податковим органам і аудиторам підвищити ефективність перевірок. Проте ці інструменти вимагають дотримання законодавства щодо захисту персональних даних та інформаційної безпеки [5].

1.2. Загальна характеристика базового підприємства Google LLC

Google LLC – це провідна міжнародна корпорація, яка спеціалізується на інформаційних технологіях, зокрема розробці пошукових систем, хмарних сервісів, програмного забезпечення, апаратного забезпечення та цифрової реклами. Заснована у 1998 році в США, компанія перетворилася на одну з найбільших і найвпливовіших у світі, ставши ключовим гравцем у сфері технологій та інновацій. Google є частиною холдингу Alphabet Inc., що дозволяє компанії диверсифікувати діяльність і ефективно управляти фінансовими та операційними потоками [6]. У складі корпорації діють сотні дочірніх компаній і офісів, розташованих у різних країнах світу, включаючи Україну. Основними напрямками діяльності Google є пошукова система Google Search, платформа відеохостингу YouTube, операційна система Android, браузер Google Chrome, а також сервіси Google Cloud Platform, Google Ads та інші. В Україні компанія

Google офіційно представлена з 2006 року через дочірнє підприємство Google Україна. Основною діяльністю компанії в Україні є надання послуг цифрової реклами та хмарних обчислень, а також підтримка локалізації продуктів для українського ринку. Google активно співпрацює з місцевими бізнесами, медіа та розробниками, створюючи екосистему, яка сприяє розвитку цифрової економіки країни.

У контексті податкового аудиту Google LLC є цікавим об'єктом для дослідження через її багаторівневу корпоративну структуру та значні доходи, отримані від надання цифрових послуг у різних юрисдикціях. Корпорація широко використовує трансфертне ціноутворення, ліцензійні угоди та офшорні структури для оптимізації оподаткування. Це викликає інтерес як з боку податкових органів, так і аудиторів, які аналізують законність і прозорість таких операцій. На міжнародному рівні діяльність Google регулюється численними угодами про уникнення подвійного оподаткування, а також нормами, закріпленими в плані BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), розробленому OECP. У країнах Європейського Союзу корпорація зіткнулася з посиленням регуляцій у сфері цифрового оподаткування, що також впливає на її діяльність. В Україні основними аспектами податкового аудиту Google є аналіз доходів, отриманих від реклами, застосування трансфертного ціноутворення, дотримання місцевого законодавства щодо оподаткування доходів нерезидентів, а також прозорість у податковій звітності. Податкова діяльність Google LLC демонструє сучасні виклики, з якими стикаються фіскальні органи різних країн під час аудиту транснаціональних корпорацій. Складна корпоративна структура, глобальний масштаб операцій і широке використання цифрових технологій створюють передумови для детального аналізу всіх аспектів діяльності компанії. Особливу увагу в рамках аудиту привертають механізми трансфертного ціноутворення, які використовує корпорація для розподілу прибутків між своїми підрозділами в різних юрисдикціях.

Важливим аспектом є використання Google офшорних юрисдикцій для оптимізації оподаткування. Наприклад, корпорація традиційно застосовувала так

звані схеми «Double Irish» і «Dutch Sandwich», які дозволяли мінімізувати податкові витрати за рахунок переміщення прибутків через компанії-посередники в країнах із низькими податковими ставками. Незважаючи на те, що ці схеми були поступово обмежені регуляторними змінами в Європейському Союзі та США, їхній вплив на податкову звітність компанії продовжує залишатися об'єктом уваги аудиторів.

У контексті української юрисдикції податковий аудит Google зосереджений на перевірці відповідності місцевим правилам оподаткування доходів нерезидентів. Це стосується насамперед доходів, отриманих від надання рекламних послуг через платформу Google Ads, яка є одним із ключових джерел доходів корпорації. Оскільки ці доходи генеруються локальними бізнесами, особливого значення набуває аналіз їхньої коректної фіксації у звітності та дотримання правил оподаткування. Крім того, важливим питанням є дотримання Google норм щодо розкриття фінансової інформації. Українське податкове законодавство вимагає від корпорацій прозорості у звітності та точності в декларуванні доходів. У випадку Google це охоплює не лише обсяги рекламних контрактів, але й інші аспекти діяльності, включаючи надання хмарних сервісів і технічну підтримку. Аудитори аналізують, чи відповідає податкова звітність корпорації реальним обсягам її діяльності на українському ринку, що є важливим для попередження ухилення від оподаткування. Міжнародна регуляція також відіграє ключову роль у податковому аудиті Google. План BEPS, ініційований OECP, передбачає створення умов для прозорого ведення фінансової звітності та запобігання агресивній податковій оптимізації. У рамках цих ініціатив корпорації, такі як Google, зобов’язані подавати детальні звіти про свої операції у всіх юрисдикціях, де вони здійснюють діяльність. Це створює додаткові можливості для аудиторів, які отримують доступ до більш повної інформації для аналізу. Історія та контекст розвитку податкового аудиту Google LLC відображають динамічний процес адаптації податкових органів до нових викликів глобалізації та цифрової економіки. З моменту заснування у 1998 році Google перетворилася з невеликого стартапу в одну з найвпливовіших корпорацій світу, що оперує в десятках країн

і генерує мільярдні доходи. Такий стрімкий розвиток викликав інтерес податкових органів у різних юрисдикціях, які прагнули забезпечити відповідність діяльності корпорації своїм законодавчим нормам.

На ранніх етапах свого розвитку Google зосереджувалася на розширенні ринків і інвестиціях у нові технології, тоді як питання податкової оптимізації мали порівняно менш складний характер. Проте зростання доходів, особливо в сегменті цифрової реклами, викликало увагу до механізмів, які компанія використовувала для мінімізації податкового навантаження. Одним із найбільш відомих прикладів є застосування схем «Double Irish» і «Dutch Sandwich», що дозволяли перерозподіляти прибуток через ірландські і голландські дочірні компанії до юрисдикцій із низьким оподаткуванням. Це привернуло увагу європейських податкових органів, які поступово почали переглядати податкові режими, що сприяли подібним практикам.

У 2010-х роках податковий аудит Google у країнах Європи став більш структурованим і жорстким. Наприклад, у 2016 році Google погодилася сплатити 130 мільйонів фунтів стерлінгів у Великій Британії після тривалого розслідування щодо недоплати податків. Аналогічно, у Франції податкові органи ініціювали розслідування, в рамках якого було висунуто претензії на суму понад 1 мільярд євро, хоча компанії вдалося оскаржити частину цих вимог. У цих випадках аудитори зосереджувалися на аналізі трансфертного ціноутворення, яке використовувала Google для переміщення прибутків до своїх офісів в Ірландії.

У США регуляторні органи також почали більш детально досліджувати податкову звітність Google, особливо після реформування податкового законодавства у 2017 році. Закон про скорочення податків і створення робочих місць (Tax Cuts and Jobs Act) зобов'язав великі корпорації, такі як Google, репатріювати значні суми прибутків, накопичених за кордоном, що стало предметом аудиторських перевірок.

Ситуація змінилася ще більше з початком впровадження плану BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), ініційованого ОЕСР. Цей план став одним із ключових механізмів боротьби з агресивною податковою оптимізацією, включаючи такі

практики, як штучне зменшення прибутків або перенесення доходів у юрисдикції з низькими ставками. Для Google це означало необхідність розкривати більше інформації про свої фінансові операції, а також відповідати новим правилам трансфертного ціноутворення. Як результат, у 2021 році корпорація припинила використання схем «Double Irish» і «Dutch Sandwich», адаптуючи свою податкову стратегію до змінених регуляторних вимог.

В Україні податковий аудит Google почав активно розвиватися з 2010-х років, коли компанія стала значним гравцем на українському ринку цифрової реклами. Основною метою аудиторських перевірок стало забезпечення коректного оподаткування доходів, отриманих нерезидентом, відповідно до чинного законодавства. Водночас податкові органи зіштовхувалися зі складнощами через обмежені можливості відстеження транснаціональних операцій і недостатню прозорість фінансової звітності. Аналіз впливу регіональних податкових режимів на діяльність Google LLC демонструє складну взаємодію між глобальною податковою політикою корпорації та локальними вимогами різних країн. Завдяки широкій присутності на міжнародних ринках Google стикається з численними юрисдикціями, кожна з яких має свої особливості податкового законодавства. Це створює умови для розробки компанією комплексних податкових стратегій, що враховують регіональні відмінності. Проте такі підходи часто викликають суперечки, оскільки уряди багатьох країн вважають, що корпорації, подібні до Google, не сплачують справедливу частку податків у їхніх юрисдикціях.

У Європейському Союзі, де Google отримує значну частину своїх доходів, активно впроваджуються ініціативи щодо цифрового оподаткування, зокрема Digital Services Tax (DST). Цей податок, запроваджений у таких країнах, як Франція, Італія та Іспанія, передбачає оподаткування доходів цифрових корпорацій від реклами, використання цифрових платформ і передачі даних. Для Google це означало необхідність сплати додаткових податків у цих країнах, що значно підвищило податкове навантаження. Наприклад, Франція запровадила ставку у 3% на доходи від цифрових послуг, що змусило корпорацію адаптувати свої фінансові стратегії до нових умов. У США, де розташована головна штаб-

квартира Google, податкова політика також впливає на діяльність компанії, але переважно через регулювання міжнародних операцій. Ухвалений у 2017 році Закон про скорочення податків і створення робочих місць (Tax Cuts and Jobs Act) зобов'язав корпорації репатріювати накопичені за кордоном прибутки. Для Google це означало повернення мільярдів доларів до США, що вплинуло на її глобальну фінансову стратегію.

В Україні вплив регіональних податкових режимів на Google виявляється через особливості оподаткування нерезидентів. Зокрема, доходи, отримані Google від рекламних послуг і хмарних сервісів, підлягають оподаткуванню згідно з національним законодавством. Важливим етапом у регулюванні діяльності цифрових корпорацій стало впровадження так званого «податку на Google» у 2021 році, який зобов'язав нерезидентів, що надають електронні послуги, сплачувати податок на додану вартість (ПДВ) у розмірі 20%.

Таблиця 1.3.

Вплив регіональних податкових режимів на діяльність Google LLC

№	Регіон/Країна	Особливості податкового режиму та його вплив
1	Європейський Союз (Франція, Італія, Іспанія)	Запровадження Digital Services Tax (3% на доходи від цифрових послуг), що збільшило податкове навантаження на Google.
2	США	Закон Tax Cuts and Jobs Act (2017) змусив корпорації репатріювати значні суми прибутків, накопичених за кордоном.
3	Ірландія	Низька ставка корпоративного податку (12,5%) використовувалася для оптимізації оподаткування, однак реформи обмежили ці можливості.
4	Україна	Впровадження «податку на Google» (ПДВ у розмірі 20%) для електронних послуг, що зобов'язало корпорацію адаптувати свою фінансову звітність.
5	Франція	Розслідування щодо трансфертного ціноутворення, що призвело до

		вимог сплати понад 1 мільярд євро податків.
6	Глобальний рівень (OECP)	Впровадження плану BEPS, що змусило Google розкривати більше інформації про свої операції та змінити податкові стратегії.

Це нововведення спрямоване на вирівнювання умов для національних і міжнародних постачальників цифрових послуг та збільшення надходжень до бюджету України. Google адаптувалася до цих змін, автоматизувавши процеси збору ПДВ, що стало додатковим витком інтеграції в локальні податкові режими. Ще одним прикладом регіонального впливу є Ірландія, де Google довгий час користувалася сприятливими податковими умовами. Завдяки низькій ставці корпоративного податку (12,5%) та особливостям місцевого законодавства корпорація використовувала Ірландію як ключову ланку для перерозподілу прибутків у своїй глобальній системі. Проте під тиском Європейської комісії та міжнародної спільноти Ірландія була змушена реформувати своє податкове законодавство, що змусило Google переглянути свою стратегію в регіоні.

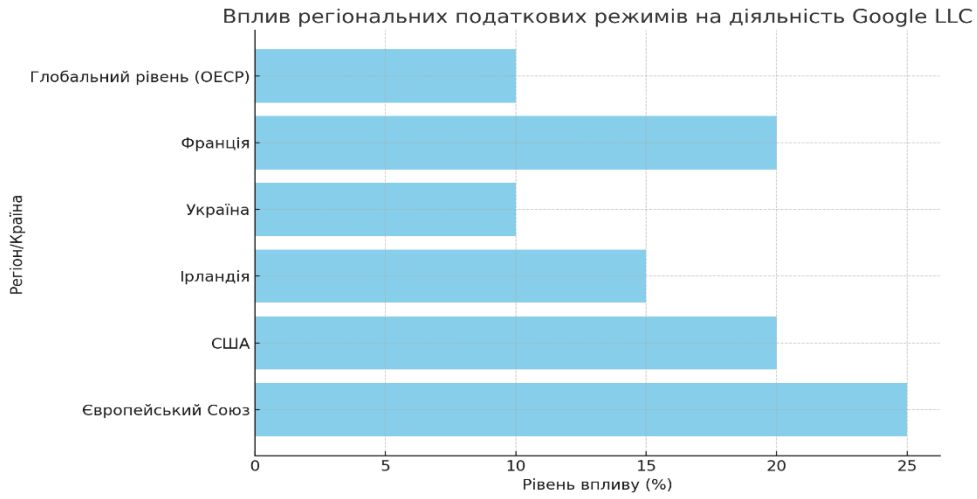

Рис.1.1. Вплив регіональних податкових режимів

Трансфертне ціноутворення є одним із ключових інструментів, який Google LLC використовує для оптимізації податкових витрат у своїй глобальній діяльності. Сутність цього методу полягає у встановленні внутрішніх цін на товари, послуги або інтелектуальну власність, які передаються між підрозділами компанії в різних юрисдикціях. Завдяки цьому корпорація може розподіляти прибутки між

країнами таким чином, щоб мінімізувати податкове навантаження, використовуючи сприятливі податкові режими.

Одним із найвідоміших прикладів трансфертного ціноутворення є схема, відома як «Double Irish» у поєднанні з «Dutch Sandwich». Ця стратегія передбачала використання дочірніх компаній в Ірландії, Нідерландах і офшорних юрисдикціях для переміщення прибутків. В основі цієї схеми лежало ліцензування інтелектуальної власності, створеної у США, до ірландської дочірньої компанії. Оскільки Ірландія має низькі ставки корпоративного податку і дозволяє використовувати угоди з іншими юрисдикціями, Google змогла перенаправляти прибутки до офшорів через нідерландську філію. Ця схема дозволяла корпорації значно зменшити ефективну ставку оподаткування своїх доходів у Європі та інших регіонах.

Такий підхід став об'єктом ретельної уваги податкових органів, зокрема у Європейському Союзі. Франція та Італія, наприклад, ініціювали численні розслідування щодо коректності трансфертного ціноутворення Google. У Франції податкові органи стверджували, що компанія неправомірно переміщувала прибутки, отримані у Франції, до Ірландії, що дозволило їй уникнути сплати значних податків. Ця справа завершилася вимогою про сплату понад 1 мільярда євро, частину з яких компанія погодилася виплатити.

США також звернули увагу на ці практики, особливо після ухвалення Закону про скорочення податків і створення робочих місць (2017). Закон передбачав репатріацію прибутків, накопичених у закордонних юрисдикціях, що змусило Google повернути значні суми до США. Це стало важливим кроком у боротьбі з використанням трансфертного ціноутворення для ухилення від оподаткування.

Виклики для податкових органів виникають через складність виявлення й аналізу трансфертних операцій. Корпорації, як Google, мають доступ до значних ресурсів для створення складних структур, що відповідають формальним вимогам законодавства, але не завжди відповідають економічному змісту операцій. Наприклад, ліцензування інтелектуальної власності до офшорних компаній може

виглядати законним, але його економічна доцільність часто викликає сумніви. Це змушує податкові органи посилювати нормативно-правову базу та вдосконалювати методи аналізу.

Ініціативи на глобальному рівні, такі як План дій BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), розроблений OECP, значно ускладнили використання таких схем. Google, як і інші великі корпорації, тепер зобов'язана подавати детальні звіти про свої фінансові операції в усіх юрисдикціях, де вона здійснює діяльність. Це дозволяє податковим органам отримувати більше інформації для аналізу, але вимагає значних ресурсів для ефективного використання цих даних. Порівняльний аналіз податкового аудиту Google LLC у США, Європейському Союзі та Україні показує суттєві відмінності в підходах, пріоритетах і результатах регулювання діяльності корпорації. Ці відмінності зумовлені різною правовою базою, економічними умовами та рівнем розвитку податкових систем у кожному регіоні.

У США податковий аудит Google зосереджений на дотриманні національного податкового законодавства, зокрема законів, які регулюють міжнародні операції. Важливу роль у регулюванні відіграє Закон про скорочення податків і створення робочих місць (2017), який зобов'язав корпорації репатріювати прибутки, накопичені за кордоном. Це дозволило податковим органам США отримати значну частину доходів, які раніше були недоступними для оподаткування. Основний акцент у США робиться на аналіз трансфертного ціноутворення, оподаткування інтелектуальної власності та повернення прибутків із офшорних юрисдикцій. Завдяки розвиненій правовій базі та значним ресурсам, американські податкові органи ефективно здійснюють контроль за діяльністю транснаціональних корпорацій, таких як Google.

У країнах Європейського Союзу підхід до податкового аудиту Google більш зосереджений на боротьбі з агресивною податковою оптимізацією. Значну роль відіграють ініціативи, спрямовані на запровадження Digital Services Tax (DST), що оподатковує доходи від цифрових послуг, наданих корпораціями у ЄС. Наприклад, у Франції, Італії та Іспанії податкові органи ініціювали розслідування

щодо використання Google схем «Double Irish» і «Dutch Sandwich», які дозволяли мінімізувати податкові витрати. У результаті цих розслідувань корпорацію зобов'язали сплатити значні суми податків, що стало прецедентом для інших країн. Крім того, в ЄС активно впроваджуються положення плану BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), які вимагають від корпорацій прозорості у звітності. Особливістю аудиту в ЄС є акцент на справедливому розподілі податкового навантаження між країнами-членами.

В Україні податковий аудит Google, хоча й менш масштабний, має свою специфіку. Основна увага приділяється оподаткуванню доходів нерезидентів, отриманих від цифрових послуг. Важливим кроком стало впровадження у 2021 році так званого «податку на Google», що зобов'язує міжнародні корпорації сплачувати ПДВ на послуги, надані українським користувачам. Це рішення забезпечило надходження до бюджету від іноземних компаній, які раніше працювали без прямого оподаткування в Україні. Однак податкові органи країни стикаються зі значними викликами через обмежені ресурси та недостатню інтеграцію в міжнародні ініціативи, такі як BEPS. Україна також відносно недавно почала аналізувати питання трансфертного ціноутворення у діяльності Google, зокрема щодо доходів від реклами.

Результати аудиту в цих регіонах також відрізняються. У США податкові органи досягають високих результатів завдяки потужній нормативній базі та доступу до великих даних. У ЄС аудит часто стає підґрунтям для реформування податкового законодавства, як це було у випадку з переглядом схем трансфертного ціноутворення. В Україні, попри обмежені ресурси, впровадження «податку на Google» стало вагомим досягненням, яке свідчить про прогрес у гармонізації з міжнародними практиками.

Розділ 2. Організація та методика проведення податкового аудиту іноземних корпорацій

2.1. Організація обліку та аналізу податкових зобов'язань у корпорації Google LLC

Організація обліку та аналізу податкових зобов'язань у іноземній корпорації, такій як Google LLC, є важливим елементом її фінансової діяльності, що забезпечує дотримання податкового законодавства в юрисдикціях, де вона веде бізнес. Цей процес охоплює систематизацію даних про доходи, витрати, операції з пов'язаними сторонами, а також механізми оптимізації оподаткування, які використовує компанія. Основою організації податкового обліку є відповідність національному та міжнародному законодавству. Корпорація повинна забезпечувати правильність і своєчасність подання звітності до податкових органів кожної країни, де вона здійснює свою діяльність. У випадку Google, це означає управління значними обсягами інформації про фінансові потоки, які проходять через її численні дочірні компанії та підрозділи.

Ключовим елементом організації обліку є централізована система збору і зберігання даних. Великі корпорації, як-от Google, використовують сучасні інформаційні технології для автоматизації процесів обліку. Це дозволяє уникати помилок і забезпечувати своєчасне відображення всіх операцій у фінансовій системі. Дані про доходи, витрати, операції з інтелектуальною власністю та ліцензування, розрахунок ПДВ і корпоративного податку фіксуються у централізованій базі даних, доступ до якої мають підрозділи у різних країнах.

Аналіз податкових зобов'язань у корпорації здійснюється з метою оптимізації оподаткування та дотримання законодавства. У цьому процесі зазвичай задіяні як внутрішні, так і зовнішні фахівці. Внутрішній податковий відділ аналізує структуру доходів і витрат, співвідношення між прибутками, отриманими у різних юрисдикціях, і податковими ставками. Наприклад, у Google доходи від цифрових послуг і реклами, отримані в ЄС, можуть бути перерозподілені через дочірні компанії в Ірландії, що вимагає ретельного контролю за відповідністю трансфертного ціноутворення міжнародним стандартам.

Важливу роль відіграє також використання податкових пільг і спеціальних режимів. У процесі аналізу корпорація оцінює можливість застосування угод про уникнення подвійного оподаткування, які дозволяють зменшити податкове навантаження. Це може стосуватися таких аспектів, як оподаткування доходів від ліцензування інтелектуальної власності або дивідендів, отриманих від закордонних дочірніх компаній. Одним із головних викликів у процесі організації податкового обліку є дотримання прозорості та відповідність нормам плану BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), ініційованого OECP. Цей план вимагає від корпорацій подавати детальні звіти про операції в кожній країні, що забезпечує підвищений рівень контролю з боку податкових органів. Для Google це означає необхідність деталізувати інформацію про обсяги доходів, чисельність персоналу та використання активів у кожній юрисдикції. Система податкового обліку у великих міжнародних корпораціях, таких як Google LLC, побудована на основі інтегрованого підходу, що поєднує централізовану структуру управління податковими даними, використання сучасних інформаційних технологій та дотримання міжнародних і національних нормативних вимог. Основна мета цієї системи полягає у забезпеченні прозорості, точності та своєчасності обліку податкових зобов'язань, що дає змогу ефективно взаємодіяти з податковими органами різних юрисдикцій.

У структурі Google податковий облік є частиною загальної фінансової системи, яка включає глобальний підхід до збору, обробки та аналізу даних. Завдяки своїй масштабній присутності у багатьох країнах, корпорація працює з великими обсягами даних про доходи, витрати, трансфертні операції, нарахування податків і використання податкових пільг. Для ефективного управління цими даними компанія використовує централізовані платформи, які інтегрують інформацію з усіх дочірніх підприємств і регіональних офісів у єдину базу даних.

Інформаційні технології відіграють ключову роль в автоматизації податкового обліку. Google використовує власні розробки у сфері аналізу великих даних, а також ліцензовані корпоративні рішення, такі як SAP або Oracle. Ці

системи забезпечують автоматизацію збору даних, їхню перевірку на відповідність нормативним вимогам і створення фінансової та податкової звітності. Інтегровані рішення дозволяють автоматично розраховувати податки відповідно до ставок у кожній юрисдикції, враховуючи особливості місцевого законодавства, такі як податок на додану вартість (ПДВ), корпоративний податок або податки на доходи нерезидентів.

Особливо важливим аспектом є використання аналітичних інструментів і алгоритмів штучного інтелекту, які дозволяють виявляти невідповідності або ризикові операції у фінансовій звітності. Такі технології забезпечують високу точність і швидкість обробки даних, що є критично важливим для компаній, які працюють у глобальному середовищі. Наприклад, системи автоматизації обліку дозволяють у реальному часі відстежувати операції, пов'язані з трансфертним ціноутворенням, і оцінювати їх відповідність міжнародним стандартам. Для забезпечення відповідності вимогам міжнародного законодавства, зокрема плану BEPS, корпорація впроваджує інструменти для подання звітності за країнами (Country-by-Country Reporting). Це дозволяє податковим органам отримувати деталізовану інформацію про діяльність корпорації у кожній країні, включаючи обсяги доходів, чисельність персоналу та використання активів. Така прозорість підвищує довіру з боку регуляторів, водночас вимагаючи від компанії високого рівня організації внутрішнього обліку. Усі ці елементи доповнюються регулярним моніторингом змін у податковому законодавстві. Для цього корпорація використовує спеціалізоване програмне забезпечення, яке оновлює податкові ставки та інші вимоги в різних юрисдикціях, автоматично коригуючи параметри облікових систем. Ця високотехнологічна і гнучка система податкового обліку дозволяє Google LLC не лише дотримуватись податкового законодавства, а й ефективно адаптуватися до змін у регуляторному середовищі. Оскільки багато країн впроваджують нові ініціативи щодо цифрового оподаткування, корпорація має можливість швидко налаштовувати свої системи для виконання нових вимог. Наприклад, після впровадження в Україні «податку

на Google» корпорація без затримок включила ПДВ у свої рахунки, забезпечивши автоматичний розрахунок і сплату податку.

Крім того, система податкового обліку Google підтримує масштабованість, що є важливим для компанії з глобальною присутністю. Зокрема, у випадку розширення діяльності в нові країни, система легко інтегрує нові підрозділи, забезпечуючи швидке налаштування на локальні податкові вимоги. Це зменшує адміністративні витрати та ризики, пов’язані з невідповідністю законодавству.

Не менш важливим елементом є функція внутрішнього аудиту, яка вбудована в систему податкового обліку Google. За допомогою алгоритмів штучного інтелекту компанія регулярно аналізує свої податкові операції для виявлення можливих помилок або потенційних порушень. Це дозволяє уникнути штрафів і зберігати репутацію корпорації як прозорого й відповідального платника податків. Наприклад, перед поданням звітності система перевіряє, чи всі операції з інтелектуальною власністю відповідають правилам трансфертного ціноутворення, встановленим міжнародними стандартами. Важливим аспектом також є захист даних.

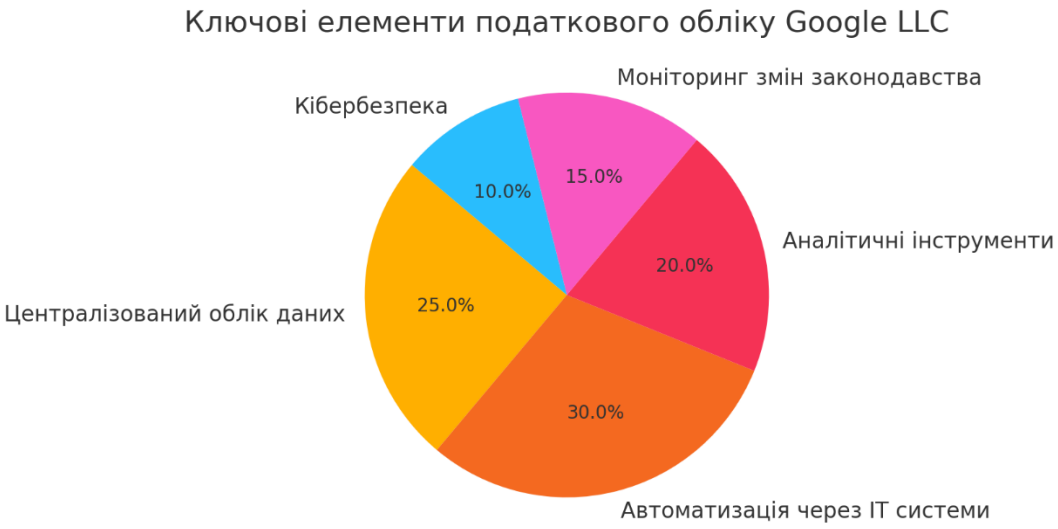

Рис.2.1. Ключові елементи податкового обліку

Оскільки податковий облік передбачає обробку великих обсягів чутливої інформації, Google використовує передові системи кібербезпеки для

забезпечення конфіденційності та цілісності своїх даних. Високий рівень безпеки є критичним, особливо в умовах сучасних кіберзагроз, які можуть поставити під загрозу як внутрішні операції, так і взаємодію з податковими органами.

Усе це в сукупності створює унікальну систему податкового обліку, яка поєднує сучасні технології, гнучкість і відповідність міжнародним стандартам. Вона не лише виконує регуляторні функції, але й є стратегічним інструментом управління фінансами, що сприяє довгостроковому розвитку корпорації. Google LLC демонструє приклад того, як технології можуть бути інтегровані в податковий облік для досягнення максимальної ефективності та прозорості, що стає важливим стандартом для інших транснаціональних компаній. Аналіз податкових зобов'язань корпорації у різних юрисдикціях базується на принципах прозорості, відповідності законодавству, ефективності та мінімізації ризиків. У контексті великих транснаціональних корпорацій, таких як Google LLC, цей процес охоплює глибоке дослідження фінансових потоків, взаємодії між підрозділами, використання податкових пільг і відповідність міжнародним стандартам.

Принцип прозорості вимагає від корпорації надання чіткої і достовірної інформації про всі фінансові операції, які здійснюються в конкретній юрисдикції. Це включає звітування про доходи, витрати, операції з пов'язаними сторонами, а також деталі використання трансфертного ціноутворення. Для досягнення прозорості корпорації впроваджують системи централізованого обліку та автоматизованого збору даних, які дозволяють точно відображати всі операції у фінансовій звітності.

Принцип відповідності законодавству є ключовим у процесі аналізу податкових зобов'язань. Корпорація повинна враховувати всі вимоги локального податкового законодавства, угод про уникнення подвійного оподаткування та міжнародних стандартів, таких як BEPS (Base Erosion and Profit Shifting). Наприклад, у рамках BEPS корпорації зобов'язані подавати звіти за країнами (Country-by-Country Reporting), які деталізують діяльність у кожній юрисдикції. Це забезпечує дотримання законодавства і знижує ризики податкових санкцій.

Ефективність аналізу досягається завдяки використанню сучасних інформаційних технологій і методів аналізу великих даних. Корпорації, як Google, застосовують автоматизовані системи для збору, структурування та аналізу фінансової інформації. Це дозволяє швидко і точно оцінювати податкові зобов'язання у різних юрисдикціях. Використання штучного інтелекту допомагає виявляти ризикові операції або невідповідності в звітності, що є критично важливим для глобальної корпорації з численними філіями.

Підходи до аналізу податкових зобов'язань включають як внутрішній, так і зовнішній аудит. Внутрішній аудит проводиться податковими командами самої корпорації, які оцінюють відповідність податкових операцій вимогам законодавства та внутрішнім політикам. Це дозволяє своєчасно виявляти потенційні проблеми і впроваджувати коригувальні заходи. Зовнішній аудит здійснюється незалежними фахівцями або податковими органами для перевірки достовірності звітності та аналізу використання податкових пільг і трансфертного ціноутворення.

Ще одним важливим підходом є використання моделювання податкових сценаріїв. Це дозволяє корпорації оцінювати, як зміни в податковому законодавстві або бізнес-операціях можуть вплинути на її зобов'язання. Наприклад, Google може змоделювати вплив підвищення ставок податку на додану вартість у певній країні на загальну прибутковість регіонального підрозділу. Корпорації також проводять ретельний аналіз трансфертного ціноутворення, оскільки це одна з найбільш складних і регульованих сфер у міжнародному оподаткуванні. У цьому контексті аналіз охоплює оцінку справедливості внутрішніх цін, які встановлюються між пов'язаними сторонами. Мета полягає у тому, щоб забезпечити їх відповідність ринковим умовам і мінімізувати ризики суперечок із податковими органами.

Рис.2.2. Принципи та підходи до аналізу податкових навантажень

Впровадження міжнародних стандартів, таких як BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), суттєво вплинуло на організацію обліку та аналізу податкових зобов’язань у транснаціональних корпораціях. Ці стандарти були розроблені Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECP) з метою боротьби з ухиленням від оподаткування шляхом штучного зменшення бази оподаткування та переміщення прибутків у юрисдикції з низькими податковими ставками.

Одним із ключових впливів BEPS є підвищення рівня прозорості в податковій звітності транснаціональних корпорацій. Зокрема, стандарт зобов’язує корпорації подавати звіти за країнами (Country-by-Country Reporting), які включають інформацію про обсяги доходів, прибутків, податкових виплат, чисельності працівників і активів у кожній юрисдикції. Це дозволяє податковим органам аналізувати, чи відповідає розподіл прибутків між країнами реальній економічній діяльності корпорації. Для транснаціональних компаній, таких як Google LLC, це означає необхідність інтегрувати у свої облікові системи додаткові функції збору і структурування даних, що підвищує складність і витрати на організацію обліку.

Інший важливий аспект BEPS – це вимога до відповідності трансфертного ціноутворення принципу «витягнутої руки», згідно з яким операції між пов'язаними сторонами мають здійснюватися за ринковими цінами. Для забезпечення відповідності корпораціям доводиться проводити регулярний аналіз своїх внутрішніх цін і надавати податковим органам документацію, що підтверджує їхню ринковість. Це потребує залучення експертів з аналізу ринку, підготовки звітів та інтеграції цих процесів у загальну систему обліку.

Важливим наслідком впровадження BEPS є посилення вимог до розкриття інформації про використання пільгових податкових режимів. Наприклад, корпорації повинні повідомляти про будь-які угоди чи структури, які можуть впливати на розмір податкових зобов'язань. Це змушує компанії ретельно аналізувати свої фінансові потоки та уникати схем, які можуть бути розцінені як агресивна податкова оптимізація. У випадку Google, це означає відмову від схем, подібних до «Double Irish» і «Dutch Sandwich», які дозволяли раніше мінімізувати податки. BEPS також передбачає гармонізацію підходів до оподаткування цифрових послуг, що впливає на корпорації, які активно використовують цифрові технології у своїй діяльності. Для Google це означає адаптацію своїх облікових систем до нових цифрових податків, таких як Digital Services Tax у країнах ЄС чи «податок на Google» в Україні. Зокрема, компанія повинна автоматизувати процеси обліку ПДВ, розрахунку податкових зобов'язань і подання звітності в кожній юрисдикції.

Ще одним аспектом впливу є підвищення уваги до співпраці з податковими органами. BEPS стимулює транснаціональні корпорації до більш прозорої взаємодії з фіскальними установами, що допомагає уникати тривалих податкових суперечок і штрафних санкцій. Це включає не лише подання звітності, але й участь у механізмах попереднього узгодження цін (Advance Pricing Agreements), які дозволяють знизити ризики під час застосування трансфертного ціноутворення. Вплив міжнародних стандартів, таких як BEPS, на транснаціональні корпорації також проявляється у зміні корпоративної культури та підходів до управління податковими ризиками. Корпорації, які раніше могли

покладатися на агресивну податкову оптимізацію, тепер змушені враховувати репутаційні ризики, які виникають у зв'язку з підвищеним рівнем прозорості. Участь у схемах, які не відповідають духу BEPS, навіть якщо вони формально є законними, може викликати критику з боку суспільства, інвесторів і партнерів, що негативно впливає на корпоративний імідж.

Ще одним довгостроковим наслідком впровадження BEPS є посилення внутрішнього контролю за податковими операціями. Великі корпорації, такі як Google LLC, змушені інтегрувати у свої облікові системи нові функції для моніторингу відповідності податкових операцій міжнародним стандартам. Наприклад, аналіз трансфертного ціноутворення тепер виконується не лише на рівні окремих угод, а й з урахуванням загальної бізнес-стратегії. Це вимагає розробки комплексних політик і процедур, які враховують локальні особливості кожної юрисдикції, а також створення спеціалізованих команд із фахівців у сфері податкового права, фінансів та обліку.

Іншою важливою зміною є зміцнення міжнародної співпраці між податковими органами, стимульоване впровадженням BEPS. Це дозволяє країнам обмінюватися інформацією про діяльність транснаціональних корпорацій, що знижує ймовірність використання розбіжностей у законодавстві різних юрисдикцій. Для корпорацій це означає необхідність підвищення прозорості і готовності до більш ретельних перевірок. Наприклад, інформація з Country-by-Country Reporting може використовуватися податковими органами декількох країн для перевірки коректності розподілу прибутків.

У цілому, впровадження міжнародних стандартів, таких як BEPS, формує нову реальність для транснаціональних корпорацій. Вони більше не можуть розглядати податкове планування виключно з точки зору максимізації прибутків. Сучасний підхід вимагає врахування широкого спектру чинників, включаючи дотримання етичних принципів, управління ризиками та підтримку взаємодії з регуляторними органами. Це, в свою чергу, сприяє розвитку більш стабільної та прозорої системи міжнародного оподаткування, що є позитивним фактором для всіх учасників глобальної економіки.

Рис.2.3. Вплив впровадження на податкові зобов’язання

Корпорації забезпечують відповідність трансфертного ціноутворення вимогам міжнародного та локального законодавства через інтеграцію комплексних підходів, які охоплюють аналіз, документування, адаптацію бізнес-процесів і співпрацю з податковими органами. Цей процес спрямований на досягнення прозорості та точності під час встановлення внутрішніх цін між пов’язаними сторонами, щоб уникнути порушень і можливих санкцій.

Основою забезпечення відповідності є дотримання принципу «витягнутої руки» (Arm's Length Principle), який визначає, що операції між пов’язаними сторонами повинні проводитися за умовами, подібними до ринкових. Корпорації проводять ретельний аналіз, щоб встановити, чи відповідають внутрішні ціни ринковим стандартам. Для цього використовуються методи порівняння неконтрольованої ціни (Comparable Uncontrolled Price), перепродажу (Resale Price Method) або доданої вартості (Cost Plus Method). Наприклад, у компаніях, таких як Google LLC, аналіз включає дослідження угод, пов’язаних із ліцензуванням інтелектуальної власності чи обробкою великих даних.

Для виконання вимог міжнародного законодавства, зокрема стандартів BEPS, корпорації зобов’язані складати та зберігати документацію щодо

трансфертного ціноутворення. Це включає обґрунтування ринковості цін на основі даних про порівнянні операції, що дозволяє податковим органам перевіряти коректність внутрішніх угод. Документація зазвичай розподіляється на три рівні: глобальний файл (Master File), локальний файл (Local File) і звіт за країнами (Country-by-Country Reporting). Кожен із цих документів розкриває різні аспекти діяльності корпорації, забезпечуючи прозорість і деталізацію.

Важливою частиною процесу є інтеграція сучасних інформаційних технологій. Корпорації використовують автоматизовані системи для збору та аналізу даних про трансфертні операції, що дозволяє знизити ризики помилок і прискорити підготовку звітності. Наприклад, Google застосовує алгоритми машинного навчання для моніторингу відповідності внутрішніх угод принципу «витягнутої руки» у реальному часі.

Співпраця з податковими органами також є ключовим елементом забезпечення відповідності. Корпорації активно беруть участь у процедурах попереднього узгодження трансфертного ціноутворення (Advance Pricing Agreements, APA), які дозволяють уникнути непорозумінь із податковими органами. У рамках цих угод корпорації та податкові органи заздалегідь домовляються про методологію визначення трансфертних цін, що значно знижує ймовірність спорів. Окрім того, корпорації регулярно проводять внутрішні аудити, спрямовані на перевірку відповідності трансфертного ціноутворення чинному законодавству. Такі аудити дозволяють вчасно виявляти ризики та запроваджувати коригувальні заходи. Наприклад, перевіряються всі угоди між підрозділами, що діють у різних юрисдикціях, на предмет можливих відхилень від ринкових умов.

Важливим викликом є зміна податкових законодавств у різних країнах, яка вимагає постійного оновлення політик і процедур. Корпорації впроваджують спеціалізовані команди, які стежать за змінами в нормативно-правовій базі та адаптують внутрішні процеси до нових вимог. Це дозволяє зберігати відповідність навіть в умовах динамічного регуляторного середовища. Продовження забезпечення відповідності трансфертного ціноутворення вимагає

також значного рівня стратегічного планування, яке враховує не лише сучасні нормативні вимоги, але й довгострокові зміни у глобальному податковому середовищі. Корпорації, такі як Google LLC, впроваджують комплексні стратегії управління податковими ризиками, які інтегруються з їхніми загальними бізнес-цілями. Це дозволяє мінімізувати вплив податкових змін на операційну діяльність і зберігати стабільність фінансових потоків.

Одним із ключових аспектів довгострокового планування є створення внутрішньої культури відповідальності за дотримання податкових стандартів. Корпорації формують спеціалізовані команди експертів, які займаються виключно питаннями трансфертного ціноутворення. Вони працюють у тісній співпраці з іншими підрозділами, зокрема з фінансовими, юридичними та аналітичними відділами, щоб забезпечити єдиний підхід до управління внутрішніми операціями. Це створює середовище, в якому всі бізнес-процеси проходять через фільтр податкового комплаєнсу, що мінімізує ризики непередбачуваних податкових наслідків.

Ще одним важливим елементом є залучення зовнішніх аудиторів та консультантів. Незалежний аудит допомагає корпораціям оцінити ефективність власних політик і процедур трансфертного ціноутворення. Зовнішні експерти можуть виявити прогалини або недоліки у підходах компанії, що дозволяє своєчасно впроваджувати необхідні зміни. Наприклад, глобальні аудиторські фірми часто проводять стрес-тестування політик трансфертного ціноутворення, моделюючи можливі сценарії перевірок з боку податкових органів.

Динаміка сучасного податкового середовища також вимагає від корпорацій постійного інвестування у новітні технології. Інструменти великих даних (Big Data) і штучного інтелекту дозволяють корпораціям швидше реагувати на зміну умов і забезпечувати точність у встановленні внутрішніх цін. Це особливо важливо для транснаціональних компаній, які працюють у багатьох юрисдикціях із різними податковими правилами. Технології допомагають автоматизувати аналіз великих обсягів даних, включаючи ринкові ціни, обсяги операцій і фінансові потоки, що дозволяє ефективно підтримувати відповідність.

2.2 Методика проведення податкового аудиту іноземних корпорацій

Методика проведення податкового аудиту іноземних корпорацій є комплексним процесом, спрямованим на перевірку достовірності податкової звітності, відповідності діяльності законодавству та виявлення можливих ризиків ухилення від сплати податків. Цей процес базується на використанні сучасних аналітичних підходів, процедур перевірки документів, аналізу операцій і співпраці з міжнародними податковими органами.

На першому етапі аудиторська команда формує план аудиту, враховуючи масштаб діяльності корпорації, структуру її активів та специфіку регіонів, у яких вона працює. Для іноземних корпорацій, таких як Google LLC, цей етап включає оцінку транснаціональних операцій, таких як трансфертне ціноутворення, міжфілійні угоди та використання податкових пільг у різних юрисдикціях. Планування аудиту передбачає визначення ключових зон ризику, які можуть бути пов’язані з великими фінансовими потоками, складністю операцій або специфікою галузі.

Після цього аудитори переходять до збору інформації. Це включає аналіз фінансової звітності, податкових декларацій, контрактів і додаткових документів, які розкривають суть операцій. Для іноземних корпорацій особливу увагу приділяють документам, що підтверджують коректність трансфертного ціноутворення, зокрема звітам про операції між пов'язаними сторонами та даним про ринкові ціни. Крім того, аудитори аналізують структуру корпорації, щоб виявити можливі офшорні схеми або використання податкових гаваней. Наступним кроком є детальний аналіз зібраних даних. Аудитори використовують спеціалізовані методи для оцінки відповідності операцій вимогам податкового законодавства. Наприклад, у випадку трансфертного ціноутворення перевіряється, чи відповідають внутрішні ціни ринковим умовам. Крім того, аналізуються угоди про уникнення подвійного оподаткування, щоб оцінити їхню законність та ефективність у зниженні податкових зобов’язань. У процесі цього аналізу аудитори застосовують сучасні технології, такі як алгоритми великих

даних та аналітичне програмне забезпечення, що дозволяє швидко і точно ідентифікувати аномалії.

Ключовою частиною методики є проведення співбесід з представниками корпорації. Це дає змогу аудиторам отримати додаткову інформацію про операції, які можуть бути недостатньо висвітлені у документах, а також перевірити реальний стан справ у компанії. На цьому етапі аудитори також уточнюють деталі складних фінансових угод і оцінюють рівень розуміння працівниками податкового законодавства. Завершальним етапом є складання аудиторського висновку, який містить результати перевірки та рекомендації для корпорації. Якщо виявлено порушення, аудиторська команда пропонує шляхи їх виправлення, а також заходи для мінімізації ризиків у майбутньому. У випадках значних порушень аудитори можуть рекомендувати ініціювати додаткові розслідування або співпрацювати з податковими органами для вирішення спірних питань.

Таблиця 2.1.

Етапи та ключові елементи податкового аудиту іноземних корпорацій

№	Етап аудиту	Ключові елементи
1	Планування	Аналіз структури корпорації, визначення зон ризику, формування стратегії перевірки.
2	Збір інформації	Аналіз фінансової звітності, податкових декларацій, трансфертних документів, угод про уникнення подвійного оподаткування.
3	Аналіз даних	Перевірка відповідності законодавству, оцінка трансфертного ціноутворення, виявлення аномалій у фінансових операціях.
4	Співбесіди та уточнення	Комунікація з представниками корпорації для з’ясування деталей угод і процесів.

5	Складання висновку	Результати аудиту, рекомендації щодо усунення порушень і покращення податкової політики.

Методика податкового аудиту також включає використання міжнародних стандартів, таких як BEPS, які забезпечують уніфікованість підходів до перевірки транснаціональних операцій. Співпраця з податковими органами інших країн дозволяє обмінюватися інформацією та забезпечувати комплексний аналіз діяльності корпорації у глобальному масштабі. Податковий аудит іноземних корпорацій є динамічним і багатогранним процесом, який вимагає не лише чіткої методики, а й інтеграції сучасних технологій та стратегій для забезпечення ефективності. Після складання аудиторського висновку та рекомендацій, які є фінальним етапом, корпорація отримує змогу вдосконалити свої податкові процеси та мінімізувати ризики майбутніх порушень. Це стосується як транснаціональних операцій, так і локальних податкових зобов'язань у країнах діяльності.

Аудитори, на основі отриманих даних, часто надають корпораціям рекомендації щодо впровадження нових політик або процедур. Наприклад, це може включати зміну структури трансфертного ціноутворення, оптимізацію фінансових потоків або покращення автоматизації процесів збору даних. Для іноземних корпорацій, таких як Google LLC, такі рекомендації мають стратегічне значення, оскільки вони дозволяють не лише виконувати нормативні вимоги, але й підвищувати ефективність фінансового управління.

Одним із ключових аспектів у післяаудиторський період є впровадження заходів для покращення взаємодії з податковими органами. Це може включати участь у програмах попереднього узгодження податкових політик, використання автоматизованих систем звітності або впровадження внутрішніх аудитів на регулярній основі. Завдяки цьому корпорація демонструє свою відкритість і готовність до співпраці, що сприяє зміцненню її репутації на міжнародному рівні.

Іншим важливим результатом податкового аудиту є створення більш стабільного податкового середовища для корпорації. Аудитори допомагають ідентифікувати можливі зони ризику, які можуть виникати внаслідок змін у

законодавстві або ринкових умовах. Це дозволяє корпорації адаптуватися до нових викликів і уникати штрафних санкцій. Для транснаціональних корпорацій, таких як Google, важливо не лише дотримуватися законодавства, а й прогнозувати можливі наслідки майбутніх змін у податкових регуляціях.

Розділ 3. Напрями вдосконалення податкового аудиту іноземних корпорацій

Податковий аудит іноземних корпорацій стикається з численними викликами, які вимагають постійного вдосконалення методик і підходів. Удосконалення податкового аудиту має на меті підвищення його ефективності, прозорості та здатності адаптуватися до динамічних змін у глобальному економічному середовищі. Це включає впровадження новітніх технологій, посилення міжнародного співробітництва та розробку нових регуляторних механізмів.

Одним із ключових напрямів удосконалення є автоматизація процесів податкового аудиту. Використання інформаційних технологій дозволяє значно скоротити час на збір і аналіз даних, підвищити точність розрахунків і мінімізувати людський фактор. Наприклад, впровадження алгоритмів штучного інтелекту дає змогу виявляти приховані закономірності або аномалії у фінансовій звітності. Для іноземних корпорацій, таких як Google, це забезпечує не лише ефективніший аудит, а й можливість проведення комплексного аналізу глобальних операцій у реальному часі. Ще одним важливим аспектом є посилення міжнародного співробітництва. Оскільки діяльність транснаціональних корпорацій охоплює багато юрисдикцій, обмін інформацією між податковими органами різних країн стає критично важливим. Ініціативи, такі як BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), вже створили платформу для такого співробітництва, але подальше вдосконалення механізмів обміну даними може забезпечити ще більшу ефективність. Наприклад, використання єдиних стандартів податкової звітності, таких як Country-by-Country Reporting, дозволяє податковим органам у різних країнах отримувати доступ до структурованої інформації про діяльність корпорацій.

Важливим напрямом удосконалення є також адаптація податкового аудиту до нових викликів цифрової економіки. У випадку корпорацій, які надають цифрові послуги, зокрема Google, необхідно враховувати специфіку оподаткування таких операцій. Це включає опрацювання механізмів

оподаткування доходів від цифрових платформ, реклами та передачі даних. Запровадження спеціальних податків, таких як Digital Services Tax, вимагає нових підходів до перевірки, що забезпечує справедливе оподаткування в умовах транснаціональної діяльності.

Ще одним критичним напрямом є вдосконалення нормативно-правової бази. Чіткі та прозорі закони, які враховують специфіку транснаціональних операцій, сприяють більш якісному податковому аудиту. У багатьох країнах нормативні документи ще не повністю охоплюють всі аспекти трансфертного ціноутворення або використання офшорних структур. Внесення змін до законодавства може підвищити ефективність контролю та зменшити можливості для агресивної податкової оптимізації. Не менш важливим напрямом є розвиток людських ресурсів. Фахівці, які займаються податковим аудитом, мають постійно підвищувати свою кваліфікацію, зокрема у сфері транснаціональних операцій, цифрового оподаткування та аналізу великих даних. Навчання, сертифікація та участь у міжнародних форумах дають змогу аудиторам залишатися в курсі сучасних тенденцій і застосовувати найкращі практики у своїй діяльності.

Окрім цього, слід зосередитися на підвищенні рівня прозорості податкового аудиту. Це може включати публічний доступ до узагальненої інформації про результати перевірок або впровадження системи оцінки ризиків, яка дозволить корпораціям самостійно оцінювати свою відповідність законодавству. Такі заходи підвищують довіру до аудиту як з боку корпорацій, так і з боку суспільства. Продовжуючи вдосконалення податкового аудиту іноземних корпорацій, важливо також враховувати потребу у гармонізації податкових стандартів на глобальному рівні. З огляду на зростання транснаціональної діяльності корпорацій, узгодження підходів до оподаткування стає необхідністю для зменшення розбіжностей у законодавствах різних країн. Це може включати створення єдиних регуляторних рамок для цифрових корпорацій, розробку спільних податкових угод і посилення ролі міжнародних організацій, таких як ОЕСР.

Іншим перспективним напрямом є запровадження інтегрованих систем управління податковими ризиками, які враховують специфіку діяльності іноземних корпорацій. Це може включати використання прогнозного аналізу для виявлення потенційних порушень, автоматизованого моніторингу податкових операцій і запровадження механізмів раннього попередження для зменшення ймовірності виникнення податкових спорів. Для корпорацій, таких як Google LLC, це створює можливість не лише уникнути штрафів, але й покращити взаємодію з регуляторними органами.

Особливе значення має впровадження інноваційних підходів до оцінки трансфертного ціноутворення. Використання великих даних, алгоритмів штучного інтелекту та аналітичних платформ дозволяє більш точно визначати ринкові ціни та аналізувати операції між пов'язаними сторонами. Це зменшує простір для маніпуляцій і сприяє прозорості у транснаціональних операціях.

Не менш важливим є вдосконалення системи розв'язання податкових спорів. Це може включати створення спеціалізованих міжнародних трибуналів або платформ для медіації між корпораціями та податковими органами. Такий підхід сприяє швидкому вирішенню конфліктів, знижує фінансові втрати і дозволяє зберігати репутацію як корпорацій, так і регуляторів.

Податковий аудит має також враховувати питання сталого розвитку. У сучасному світі корпоративна відповідальність стає важливим елементом бізнес-стратегії, і корпорації все частіше інтегрують у свої операції екологічні, соціальні та управлінські аспекти (ESG). Аудит, який враховує ці фактори, може стати додатковим інструментом для оцінки впливу діяльності корпорацій на економіку та суспільство.

Таблиця 3.1.

Напрями вдосконалення податкового аудиту іноземних корпорацій

№	Напрям вдосконалення	Очікувані результати

1	Автоматизація процесів аудиту	Підвищення точності аналізу даних, скорочення часу на перевірку, мінімізація людського фактору.
2	Посилення міжнародного співробітництва	Ефективний обмін інформацією між країнами, зменшення податкових маніпуляцій у транснаціональних операціях.
3	Адаптація до цифрової економіки	Справедливе оподаткування цифрових послуг, прозорість операцій у цифровій сфері.
4	Вдосконалення нормативно-правової бази	Створення чітких регуляторних рамок, мінімізація прогалин у законодавстві.
5	Розвиток людських ресурсів	Підвищення кваліфікації аудиторів, впровадження найкращих практик і стандартів у податковому аудиті.

Продовжуючи аналіз напрямів вдосконалення податкового аудиту іноземних корпорацій, слід також врахувати вплив швидкого розвитку цифрових технологій на аудиторські процеси. Впровадження інструментів штучного інтелекту, машинного навчання та великих даних дозволяє значно розширити можливості аудиту. Наприклад, автоматичний аналіз транснаціональних фінансових потоків у реальному часі забезпечує швидке виявлення ризиків, а алгоритми прогнозування допомагають попереджати можливі порушення ще до їх виникнення.

Не менш важливим аспектом є впровадження інноваційних підходів до трансфертного ціноутворення. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для моніторингу внутрішніх угод корпорацій дозволяє забезпечити відповідність принципу «витягнутої руки» і зменшити ймовірність конфліктів із податковими органами. Такі системи можуть автоматично порівнювати внутрішні ціни з ринковими, аналізувати умови угод і надавати рекомендації щодо їх оптимізації.

Ще одним перспективним напрямом є інтеграція питань екологічної, соціальної та корпоративної відповідальності (ESG) у процеси податкового аудиту. Оскільки багато корпорацій, таких як Google LLC, активно впроваджують ESG-стратегії, аудит повинен враховувати вплив фінансових операцій на сталий розвиток. Це

може включати оцінку відповідності податкових практик екологічним стандартам, а також аналіз інвестицій у соціально значущі проєкти.

Окрім того, слід розвивати механізми співпраці між корпораціями та податковими органами через запровадження спрощених процедур комунікації. Це може включати створення цифрових платформ для обміну даними, а також впровадження механізмів вирішення спорів, таких як податкові арбітражі. Ефективна співпраця дозволить знизити адміністративні витрати для обох сторін і підвищити рівень довіри між бізнесом і державою.

У контексті регіональних особливостей важливо враховувати специфіку податкових режимів у країнах, де діють транснаціональні корпорації. Наприклад, для країн із перехідною економікою вдосконалення аудиту може включати зміцнення інституційної спроможності податкових органів, навчання персоналу та впровадження міжнародних стандартів. Це створить рівні умови для роботи корпорацій і підвищить ефективність оподаткування в таких країнах.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження податкового аудиту іноземних корпорацій було встановлено, що цей процес є надзвичайно важливим для забезпечення економічної стабільності, справедливого розподілу податкового навантаження та підвищення прозорості фінансової діяльності транснаціональних компаній. Аудит не лише виконує функцію контролю, а й сприяє удосконаленню податкової системи шляхом виявлення прогалин у законодавстві та запропонування шляхів їх усунення. Перш за все, податковий аудит іноземних корпорацій, таких як Google LLC, є складним і багаторівневим процесом, який потребує інтеграції сучасних технологій, залучення кваліфікованих фахівців і використання міжнародних стандартів. Прозорість і точність у фінансовій звітності стали ключовими вимогами сучасного аудиту, особливо в умовах глобалізації та цифрової трансформації економіки. Це вимагає від корпорацій чіткої організації обліку та дотримання міжнародних стандартів, таких як BEPS.

Аналіз існуючих методів податкового аудиту виявив, що важливу роль відіграє відповідність трансфертного ціноутворення вимогам як локального, так і міжнародного законодавства. Цей аспект є одним із найбільш чутливих і регульованих у податковій сфері, оскільки саме трансфертне ціноутворення найчастіше використовується для оптимізації оподаткування. Інтеграція алгоритмів штучного інтелекту, великих даних і автоматизованих систем дозволяє забезпечити відповідність внутрішніх операцій ринковим умовам та уникнути податкових спорів.

Важливим є також удосконалення нормативно-правової бази податкового аудиту, яка повинна враховувати нові виклики, пов’язані з розвитком цифрової економіки. Запровадження спеціальних податків для цифрових послуг, таких як Digital Services Tax, вимагає нових підходів до аналізу та перевірки фінансової

діяльності корпорацій. У цьому контексті міжнародне співробітництво між податковими органами набуває особливого значення, адже обмін інформацією дозволяє ефективніше виявляти схеми ухилення від сплати податків.

Запропоновані напрями вдосконалення податкового аудиту демонструють, що автоматизація процесів, розвиток людських ресурсів, адаптація до цифрової економіки та посилення співпраці між країнами сприятимуть підвищенню ефективності аудиту. Інтеграція цих заходів дозволить не лише забезпечити відповідність податкових операцій чинному законодавству, а й зміцнити довіру до транснаціональних корпорацій з боку суспільства, інвесторів та регуляторів.

Удосконалення податкового аудиту іноземних корпорацій є важливим інструментом для підвищення економічної прозорості, а також ефективного управління податковими потоками. Запропоновані заходи спрямовані на створення умов, які мінімізують можливості для агресивної податкової оптимізації та сприяють більш збалансованому розподілу податкового навантаження між різними юрисдикціями.

Поглиблення співпраці між державами в контексті обміну податковою інформацією та гармонізації міжнародних стандартів створює основу для ефективнішої боротьби з ухиленням від оподаткування. Ініціативи на кшталт BEPS та Country-by-Country Reporting вже дали перші результати, але їх подальший розвиток стане ключовим фактором для забезпечення глобальної податкової стабільності.

Розвиток цифрових технологій створює як нові виклики, так і можливості для податкового аудиту. Використання аналітичних платформ, алгоритмів штучного інтелекту та автоматизованих систем моніторингу дозволяє значно підвищити точність і швидкість перевірок. Це особливо актуально для корпорацій, які здійснюють діяльність у сфері цифрової економіки, де операції є складними і багаторівневими.

Окрім технічних вдосконалень, важливо приділяти увагу людському фактору. Інвестування в освіту та підвищення кваліфікації аудиторів сприятиме кращому розумінню складних фінансових структур та міжнародних стандартів.

Поєднання професійної підготовки з використанням сучасних технологій створює потужний інструмент для забезпечення відповідності податкових операцій законодавству.

Завершальним аспектом є створення умов для прозорості та взаємної довіри між бізнесом і державою. Публічний доступ до узагальненої інформації про результати аудиту, впровадження систем оцінки податкових ризиків і використання платформ для вирішення спорів сприятимуть зміцненню репутації податкового аудиту як важливого елемента економічного управління.

Отже, податковий аудит іноземних корпорацій не лише забезпечує контроль за дотриманням законодавства, а й сприяє розвитку більш ефективної, стабільної та прозорої податкової системи. Завдяки вдосконаленню методів, інтеграції технологій і міжнародній співпраці, аудит може стати основою для створення справедливого податкового середовища, що забезпечує економічне зростання та довіру до глобальних економічних процесів.

СПИСОК ЛІТЕРАТРУИ

1. Бондаренко, Н. В. (2019). Міжнародне співробітництво у сфері оподаткування: аналіз сучасних тенденцій. Вісник економічних реформ, 3(8), 72-85.

2. Гриценко, І. М., та Коваленко, С. В. (2019). Податковий контроль транснаціональних корпорацій: проблеми та перспективи. Харків: Видавництво ХНЕУ.

3. Європейська комісія. (2020). Оподаткування цифрових послуг у країнах ЄС: аналіз та перспективи. Брюссель: EC Reports.
4. Козловський, Д. В. (2021). Проблеми забезпечення прозорості податкового обліку у транснаціональних корпораціях. Фінансові дослідження, 2(5), 112-126.
5. Кравченко, Л. Г. (2020). Цифрові платформи і податкове регулювання: міжнародний досвід. Львів: Видавництво ЛНУ.
6. Мельник, П. В. (2020). Особливості трансфертного ціноутворення у міжнародних корпораціях. Київ: Науковий видавничий центр.
7. Організація економічного співробітництва та розвитку. (2020). Base Erosion and Profit Shifting (BEPS): Інструменти і рекомендації. Париж: OECP.
8. Петрова, О. В. (2021). Податкове регулювання в умовах цифрової економіки: виклики та рішення. Одеса: Одеський національний економічний університет.
9. Рябченко, О. С. (2022). Сучасні підходи до проведення податкових перевірок у цифровій економіці. Збірник наукових праць Національного університету економіки, 6(3), 92-104.
10. Шевченко, Т. М. (2018). Роль автоматизації у процесах податкового аудиту міжнародних корпорацій. Журнал фінансового права, 4(1), 45-56.

11. Андрієвський, О. М. (2021). Інноваційні підходи до податкового аудиту у цифровій економіці. Економіка і суспільство, 5(2), 45-62.
12. Бережний, С. В. (2020). Міжнародна практика регулювання податкових ризиків транснаціональних корпорацій. Харків: ХНЕУ.
13. Боровик, Т. І. (2021). Стандарти BEPS і трансфертне ціноутворення: вплив на міжнародне оподаткування. Київ: Науковий вісник.
14. Волошин, Ю. М. (2020). Цифрові послуги і виклики для податкової системи України. Вісник податкової реформи, 1(5), 78-90.
15. Гнатюк, Л. С. (2019). Проблеми і перспективи аудиту транснаціональних корпорацій. Журнал економічних досліджень, 4(3), 33-47.
16. Дубова, І. М. (2020). Інтеграція сучасних технологій у процеси податкового аудиту. Львів: ЛНУ.

17. Журавель, Н. О. (2018). Автоматизація податкового аудиту: міжнародний досвід. Журнал фінансового менеджменту, 2(8), 52-65.

18. Захарчук, І. В. (2021). Податковий аудит у глобальному контексті: сучасні виклики. Одеса: ОНЕУ.

19. Карпенко, С. М. (2020). Ефективність податкового аудиту в умовах глобалізації. Фінансові дослідження, 1(6), 18-30.

20. Кравцова, О. І. (2021). Міжнародна гармонізація податкових стандартів: аналіз підходів BEPS. Київ: Видавництво КНЕУ.

21. Кулик, В. С. (2019). Вплив цифрових технологій на трансфертне ціноутворення. Економіка і розвиток, 3(4), 59-71.

22. Мартиненко, П. П. (2022). Новітні технології у забезпеченні прозорості транснаціональних корпорацій. Науковий журнал податкового права, 7(2), 81-96.

23. Олійник, Г. В. (2020). Податкова відповідальність у цифровій економіці. Журнал права та економіки, 5(7), 100-112.

24. Сидоренко, Л. Г. (2021). Інтеграція аналітичних платформ у процеси аудиту. Журнал економічних інновацій, 2(9), 40-55.

25. Тарасенко, Ю. О. (2022). Податковий аудит у контексті сталого розвитку. Вісник економічної аналітики, 6(1), 22-37.

26. Хоменко, Д. В. (2019). Ризики податкового аудиту міжнародних корпорацій: аналіз підходів. Економічні перспективи, 4(3), 33-48.

27. Червоненко, І. С. (2020). Проблеми оподаткування цифрових послуг у ЄС. Брюссель: EC Reports.

28. Шаповал, О. Л. (2021). Сучасні аспекти податкового регулювання міжнародних корпорацій. Журнал фінансової стабільності, 3(5), 65-80.

29. Яковенко, Т. М. (2022). Автоматизований податковий аудит: перспективи в Україні. Журнал фінансового аналізу, 8(4), 12-25.

30. Ярошенко, П. І. (2021). Значення податкового аудиту у забезпеченні прозорості бізнесу. Економіка і право, 5(3), 78-91.

31. Brondolo, J. (2020). Tax Compliance and Enforcement in the Digital Age. Washington, D.C.: International Monetary Fund.

32. Cockfield, A. J., & Hellerstein, W. (2018). Taxing Global Digital Commerce. London: Kluwer Law International.
33. OECD. (2020). Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report 2020. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development.
34. Picciotto, S. (2021). International Business Taxation: A Study in the Internationalization of Business Regulation. Cambridge: Cambridge University Press.
35. Vella, J. (2019). International Tax Law: A Contemporary Analysis. Oxford: Oxford University Press.